

AI og litteratur

Udbredelsen af såkaldt generativ AI (GenAI), især drevet af populære LLM-baserede chatbotter, har flyttet AI ind i kernen af stort set alle tekstfrembringende praksisser, herunder litteraturens. I dag er AI ikke længere blot et tematisk eller teknisk randfænomen i litteraturforskningen, men en udfordring for alle dens grundbegreber: De første særnumre af litteraturvidenskabelige tidsskrifter handler sigende nok om “authorship” (*American Literature* 95.2, 2023), “literacy” (*Reading Research Quarterly* 59.4, 2024) og “text” (*Poetics Today* 45.2, 2024). I en dansk kontekst arbejder adskillige forskningsprojekter med, hvordan eksempelvis tekst, fortællinger og kreativitet forandres af og med AI.

Chatbotters evne til øjeblikkeligt og utrætteligt at reagere på og generere tekster på måder, der til forveksling ligner menneskets, rejser en række spørgsmål: Hvordan skriver man litteratur om AI? Kan AI skrive (god!) litteratur? Kan AI bedømme eller vurdere litteratur? Er det interessant at læse litteratur, hvis forfatteren ikke (kun) er et menneske? Er læsere overhovedet i stand til at kende forskel? Og hvordan er AI allerede en del af litteratursystemet og diverse litterære praksisser?

På bare få år har AI forandret det litterære kredsløb: Syntetiske forfattere optræder med egne udgivelser, forlag lancerer bogserier skrevet af ChatGPT, og flere forfattere skriver både om og med generativ AI. Oversættelser AI-genereres, og AI-anmeldelser fremhæves som “mareridtssceneriet” af branchens folk (Korsgaard Christensen, 2026), der forestiller sig en fremtid, hvor litteratur skrives, redigeres, anmeldes og læses udelukkende af chatbots. Semi-celebre medieskandaler – senest AI-romanen *Shy Girl* og bogblogger.dk’s anmeldelse af ikkeeksisterende tekster i en litterær antologi – har tiltrukket sig kulturjournalistisk opmærksomhed.

I dette nummer af *Passage* ønsker vi at belyse forholdet mellem AI og litteratur ud fra forskellige litteraturteoretiske og -metodiske vinkler. Vi inviterer artikelforslag, der f.eks. undersøger, hvordan udbredelsen af AI kalder på gentænkning af grundlæggende litteraturvidenskabelige begreber og teorier; hvordan kunstig intelligens er blevet fremstillet i litteraturen gennem tiden; hvordan litteratur, der er skrevet helt eller delvist med brug af AI, kan analyseres; hvordan generativ AI udfordrer og genforhandler forestillinger om og værdier knyttet til f.eks. “autenticitet”, “originalitet” og “stemme” i litteraturens domæne; hvordan AI indgår i læseres personlige læse- og skrivepraksisser, samt hvordan den tiltagende brug af især generativ AI påvirker de forskellige aktører i det litterære kredsløb.

Artikelforslag på maks. 1 side, på dansk, svensk eller norsk, sendes senest d. 1. september 2026 til én af temaredaktørerne:

Stefan Iversen (norsi@cc.au.dk)

Pernille Meyer (pmc@cc.au.dk)

Ann-Katrine Schmidt Nielsen (noraksn@cc.au.dk)